

NOWY Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki.

Sobota, dnia 25 stycznia 1913 r.

Redakcja i administracja „Now. Kurjera Łódzkiego” mieści się w lokalu przy ul. Zachodniej № 37.

Interesowani do redakcji zgłaszać się mogą od 12 do 3 po południu i od 6 do 7 wiecz. Administracja otwarta od 9 rano do 8 wiecz.

Adres telegraficzny „Łódź Kurjer”

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca, za artykuły nieoznaczone z góry ceną, honorarjów administracja wypłacać nie będzie.

Pronumerata w Łodzi wynosi rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, miesięcznie kop. 50.

Za odnoszenie do domu lub przesyłkę pocztową dolicza się 20 kop. miesięcznie.

Za przesyłkę zagranicę dolicza się 60 k. miesięcznie.

Zmiana adresu 20 kop. **Telefonu № 253.**

Cena ogłoszeń: I-sza strona 50 kop. za wiersz lub jego miejsce, nadesłane 50 kop. nekrologi i reklamy 15 kop., ogłoszenia zwyczajne 10 kop. Drobne ogłoszenia 1/2 kop. za wyraz.

Ogłoszenia zamiejscowe: I strona 50 kop., reklamy po 20 k., zwyczaj. 12 k. za wiersz petitowy lub jego miejsce.

Agenty: w Łodzi Biuro ogłoszeń „Fremień”, Piotrkowska 81; w Pabjanicach A. Wadzyński, Zamkowa 23; w Zgierzu: Nowy Rynek, kiosk Aleksandra Lecha **WYŁĄCZNE PRAWO** przyjmowania ogłoszeń w Rosji, za granicą i w Król. Polskiem, oprócz Łodzi i okolicy, oddane jest Domowi Handl. L. i E. Metz i S-ka

Teatr Polski Dziś wiecz. **MEZALJANS** Jutro po poł. **Klub kawalerów** Jutro wiecz. **Mezaljans**

CEGIELNIANA 63.

Teatr Popularny Dziś wiecz. **Pani Walewska** Jutro po poł. **Szpieg Bonapartego i Wesoly dzień Napoleona** Jutro wiecz. **„Pani Walewska”**

przy ul. Konstantynowskiej № 16

Dzielnia 18. **Sala Koncertowa** Dzielnia 18. **Warszawska Orkiestra Filharmoniczna ogłasza** W czwartek, d. 30 stycznia 1913 r. o godz. 8 i pół wiecz. **Nadzwyczajny KONCERT** symfoniczny poświęcony P. Czajkowskiemu.

Solistka Caecilie Hansen znakomita skrzypaczka wirtuozka **Program:** CZĘŚĆ I. 1) Uwert. Wojewoda, 2) Koncert skrzypc. D-dur z akomp. ork. **C. HANSEN** Część II. 3) Symfonia VI Patetyczna

Bilety sprzedaje skład instrumentów muzycznych Friedberga i Koca Piotrkowska 90.

Lecznica Witzewska
Główna 51, róg Włodzkiej.
lekarzy specjalistów dla przychodzących chorych.
Choroby dzieci i wewnętrzne **Dr. Kerschner** od 10 i pół do 11 i pół rano i od 6 i pół do 7 i pół.
Choroby wewnętrzne i dzieci **Dr. Fried** od 11 i pół do 12 i pół rano.
Chirurgia **Dr. Kaufman** od 11 do 12 i pół rano.
Choroby kobiece i akuszerja **Dr. Szykret** od 1-2 pp.
Choroby weneryczne i skórne **Dr. Langhard** od 1 i pół do 3 pp.
Choroby oczu **Dr. Goldstein-Polak** od 6 do 7 i pół pp. codziennie, a w poniedziałki, środy i piątki od 11-12 rano.
Analizy krwi, wydzielin i moczu — badanie mamek **Porada 50 kop.**

Restauracja „Loryre”

Ul. Piotrkowska Nr. 86.

Telefony: 13-90 i 24-00.

godzinnie do końca karnawału

Bliny.

Parowa pralnia chemiczna i farbiarnia **W. Piętka w Łodzi**

Fabryka i skład główny: Spacerowa 9, tel. 23-70.

Filje: Piotrkowska 84 i III, Konstantynowska 37, Dzielnia 30, Główna 21 i 62, Zarzewska 49 i Rzgowska 7.

Zakład przyjmuje wszelkie wchodzące w zakres pralni chemicznej obstatunki. Pierze i tarbuje garderobę męską i damską od najskromniejszej do najwykwintniejszej, czyści dywany, meble, portjery, gobeliny, plusze, aksamity, koronki, pióra i firanki, dekatyzuje tkaniny w małych kawałkach jak i całych sztukach po cenach nadzwyczaj niskich.

Bluzki dams. od rb. 40 | Ubr. męs. od rb. 1.50 | Fir. od rb. 40 za szt.
Suknie „ od 1.00 | Palta „ od rb. 1.50 | Port. od rb. 1.50 za parę
Kostjum „ od 1.50 | Kamiz. „ od rb. 50 | Dyw. od rb. 20 lok. kw
NB Części garderoby i inne rzeczy, oddane do czyszczenia, podlegają 2899-150 w zakładzie najprzód gruntownej dezynfekcji!

KALENDARZYK.

—0—

Sobota, 25 stycznia 1913 r.
Dziś: Nawrócenie św. Pawła.
Jutro: Polikarpa B. M.

Samobójstwa wśród młodzieży.

Zarządzający wydziałem lekarsko-sanitarnym przy ministerjum oświaty, profesor Cholopin ogłosił za rok ubiegły smutne dane o samobójstwach wśród młodzieży szkolnej.

Z ogólnej liczby samobójstw (132) na szkoły średnie przypada 106 sa-

mobójstw i zamachów samobójczych, na szkoły wyższe 16 i na niższe 10.

Różne są przyczyny wypadków samobójczych. Tem nie mniej stwierdzonem jest, że najważniejszymi przyczynami są choroby nerwowe i umysłowe, jak również przeciążenie egzaminami. Pod względem sanitarnym, dzisiejsza szkoła również pozostawia bardzo wiele do życzenia.

W kwestji wychowania młodzieży, najważniejszą rolę odgrywają zasadnicze punkty higieny szkolnej.

Do dzisiaj jeszcze szkoła społeczna, utrzymywana z funduszy obywatelskich, borykać się musi ze specjalnymi przepisami administracyjnymi — z formułkami, które stają

wpoprzek pożądanym inowacjom i wbrew wymaganiom i pragnieniom tych, którzy stworzyli szkołę narodową.

Walka o byt jest wskaźnikiem wielu czynów, które nie licują absolutnie z tem, co się nazywa hasłem duszy naszej. Na olbrzymiejsze z roku na rok liczby samobójców, składa się wiele przyczyn, wśród których najważniejszą rolę odgrywa skandaliczna literatura beletrystyczna i w ślad za nią idące — zamiłowanie do gier hazardowych, alkoholizmu i rozpusty.

Według profesora Cholopina szkolnictwo powinno ulec zupełnej reformie, zerwać z dotychczasowym systemem biurokratycznym z przynębieniem młodzieży, walczącej tylko o dobre stopnie i chronicznie zamierającym duchem podczas egzaminów przejściowych.

Z chwilą podniesienia się nerwowości wśród młodzieży, zwiększa się i liczba samobójstw.

Potwierdza to statystyka urzędowa.

Represje z góry, dręczące naszą młodzież, utrudniające jej przyszłość, wpływają demoralizująco na jej dążenia.

Ztąd — ponury nastrój umysłu i zniechęcenie, wpływające na rozstrój młodocianej duszy.

Ostatnie badania wykazują, że czwarta część samobójstw wśród młodzieży szkolnej, wypada na kończących średnie zakłady naukowe, podczas egzaminów ostatecznych.

Wobec takich objawów, nie jest dziwnem, że wszyscy postępowi pedagodzy, zarówno jak i lekarze szkol-

NATURALNA WODA PRZECZYSZCZAJĄCA
APENTA
Działa skutecznie i łagodnie
Dr. G. Petacci
Lekarz nadworny Ojca Św. Piusa X.

KAZIMIERZ OSSOWSKI
INŻYNIER I OBRONCA PATENTOWY
BIURO PATENTOWE.
PETERSBURG—Wozniesiński Prospekt № 20
BEKLIN - Potsdamerstr. № 5

Czas odnowić prenumeratę.

Dzisiejszy numer składa się z 8 kolumn.

ni pilnie pracują w celu zniesienia egzaminów zarówno przejściowych jak i ostatecznych.

Dziś w społeczeństwie naszym powzięto myśl założenia Ligi anti-samobójczej, stowarzyszenie to powinno przede wszystkim podjąć walkę z szerzącymi się przerażającymi zamachami samobójczymi wśród młodzieży.

Jeśli weźmiemy pod uwagę statystykę samobójstw w ogóle, przekonamy się, iż jest ona znacznie liczniejszą wśród dorosłych, niż wśród młodzieży, przy czym na wzrost ilości samobójstw wpływa przeważnie podrożenie najpotrzebniejszych produktów żywnościowych i trudne warunki bytowania, wywołane kryzysami ekonomicznymi.

Fakty te możemy stwierdzić i u nas w Łodzi. Niestety odpowiedniej statystyki u nas się nie prowadzi — mimo to wszakże bacznego obserwatora mógłby zebrać w danej sprawie bardzo ciekawy materiał.

Dr. Władysław Chodecki utrzymuje, iż samobójstwo powstaje bardzo często na tle obciążenia dziecinnego.

Twierdzi on dalej, że mimo podniosłych hasel pacyfizmu, panujący obecnie militarizm przyczynia się niewątpliwie do zwyrodnienia, najsilniejsze bowiem jednostki pozbawione zostają ogniska rodzinnego, gdy najsłabsze indywidua pozostają w domu, płodząc zwyrodniałe potomstwo.

Naukowo doskonale wyrzeczone twierdzenie — praktycznie jednak, w stosunku do Łodzi, pragnęlibyśmy by dr. Chodecki poświęcił trochę czasu, w celu zbadania przyczyn zamachów samobójczych u nas, chociażby na podstawie biuletynów Pogotowia Ratunkowego.

Nie przesądzam — ale zdaje mi się, iż wówczas w jaskrawej ponurej formie ujeliśmy życie proletariatu naszego miasta...

I. Garlikowski.

Amnestja.

Wbrew informacjom innych pism „Riecz” donosi, iż komisja Bułygina uznała za nieodzowne wnieść do rady ministrów projekt amnestji z okazji

300-lecia Domu Romanowów. Akt odpowiedni ma być opublikowany d. 21 lutego.

W sprawach prasowych — komisja uważa za możliwą kompletną likwidację spraw zarówno ukończonych, jak i wszczętych i znajdujących się w biegu. Projektowana jest także kompletna likwidacja mniej poważnych spraw politycznych, w poważniejszych sprawach politycznych mają być skrócone terminy kar, lub przywrócone pewne prawa i przywileje.

Akt o amnestji zupełnie nie obejmuje osób, zamieszanych w sprawy terrorystyczne. Oprócz tego wydany będzie specjalny akt o amnestji dla skazanych w drodze administracyjnej. Te główne zasady aktu o amnestji zostały, jak twierdzi „Riecz”, przez radę ministrów zatwierdzone.

„Ruskoje Słowo” podaje nieco odmienne informacje w sprawie amnestji. Pomimo to dowiaduje się, że ostateczne zredagowanie projektu nastąpi na najbliższym posiedzeniu rady ministrów. Mają być jakoby dwie amnestje: jedna dla osób, karanych w drodze administracyjnej, druga dla karanych sądownie.

W departamencie policji kończą opracowywanie projektu udzielenia amnestji karanom administracyjnie, przytem dyrektywy, podane w tej sprawie przez byłego ministra spraw wewnętrznych, Makarowa, departamentowi policji, są bardzo szerokie.

Istnieje zamiar pzwolenia na powrót z zesłania; po pierwsze: wszystkich administracyjnie zesłanych studentów, ponieważ, według przekonania dep. policji, studenci, którzy weszli, wskutek tego czy owego kierunku myślenia, w obręb polityki, nie są „apologetami rewolucji”, których niebezpiecznie jest trzymać wewnątrz państwa, — pozostawianie zaś niezadowolonych młodzieńców, którzy nie skończyli kursów, w dalekich północnych krajach, nie leży bynajmniej w interesie państwa.

Powrót tych młodzieńców do rodzin i do zwykłych zajęć, powinien, według dep. policji, w znacznej mierze wpłynąć na uspokojenie kraju.

Po drugie: mają powrócić robotnicy, wysłani w różnych czasach przez gubernatorów i generał-gubernatorów do mniej oddalonych miejscowości. To również, według dep. policji, wpłynie uspokajająco na kraj.

Amnestja osób, skazanych sądownie, jak dowiaduje się „Ruskoje Słowo”, nastąpi wyłączenie w drodze łaski Monarszej, przytem w ministerjum sprawiedliwości tworzy się teraz dokładną listę spraw, które wejdą do projektu amnestji. Ta lista, po porozumieniu z ministerjum spraw wewnętrznych, ma być wniesiona do rady ministrów.

Według ostatnich depeesz, rada ministrów w dniu wczorajszym rozpoznawała projekty, wniesione przez komitet jubileuszowy, a mianowicie amnestji i organizacji przytułków wiejskich z powodu 300-lecia dynastji. Nadto, jak informuje „Wieczernieje Wremia”, niektórzy ministrowie przedłożą również własne projekty.

Samorząd miejski

w komisji Rady państwa.

Do „Kur. Warsz.” telegrafują pod datą 24 b. m. z Petersburga — Dziś odbyło się posiedzenie komisji specjalnej Rady państwa w sprawie samorządu miejskiego w Królestwie Polskiem. Zgodnie z propozycją pravicowców komisja uznała, że nie na rękę jest udzielenie Królestwu Polskiemu samodzielnego samorządu, wobec czego postanowiono, nie zmieniając jeszcze na razie nazwy projektu, zasadniczo rozciągnąć przepisy o zarządzie miejskim z r. 1892 na gubernje Królestwa Polskiego.

Uchwalono zmienić niektóre artykuły odpowiednio do warunków miejscowych. Prawo udziału w samorządzie miejskim będą mieli właściciele domów oraz lokatorowie, posiadający oczywiście bardzo wysoki cenzus, nad którym jednak jeszcze nie obradowano urzędownie, wyrażając jedynie opinie swe prywatnie.

Długie rozprawy wywołała sprawa języka w samorządzie. Uchwalono, że biurowość ma być prowadzona w języku rosyjskim. Prawicowcy żądali prowadzenia także obrad w języku rosyjskim, jednakże większością trzech głosów wnioski pravicowców odrzucono.

Rozprawy jednak na żądanie będą musiały być tłumaczone na język rosyjski.

W sprawie tej Kobylinskij, prezes komisji, Stizinskij i Gurko proponowali właśnie prowadzenie biurowości obrad po rosyjsku.

Posel Szebko dowodził szkodliwości tego zarówno z punktu widzenia państwowego jak i dla stosunków wzajemnych rosjan z polakami, ponieważ nierozsądne jest, ażeby większość polska w samorządzie ulegała kilku radnym rosjanom. Lepiej

niechaj każdy mówi swoim językiem.

Uchwała powyżej.

Co do dozoru administracji nad samorządem, to przyjęto zasadę z ustawy z r. 1892, mianowicie, że gubernator ma dozór nad prawidłowością, oraz legalnością działalności samorządu miejskiego w danej gubernji.

Następne posiedzenie komisji samorządowej Rady państwa zwołano na poniedziałek, dnia 27 b. m.

Z Cesarstwa.

Δ Romantyczny eks-król. Pisma moskiewskie przepelnione są szczegółami wykradzenia przez eks-króla portugalskiego, Manuela, panny z rodziny żydowskiej.

Piękną dziewczynę Manuel miał poznać w Londynie, ale wnet ją rodzice stamtąd wywieźli.

Manuel przyjechał do Moskwy umyślnie, aby się z nią zobaczyć i tu przez pośredników zdołał ją namówić do wyjazdu.

Ucieczka panny była pokryta głęboką tajemnicą, tak, że widzenie z nią eks-króla nastąpiło dopiero w jakiś czas po jego wyjeździe z Moskwy, zagranicą.

Gdzie przebywa obecnie kochanka Manuela — niewiadomo.

Wiadomości krajowe.

+ Nowe pismo. P. Jakub Korytowski otrzymał koncesję na wydawanie w Sosnowcu tygodnika ilustrowanego pod tyt. „Ruch robotniczy”.

+ Napad bandycki. W środę rano kilku bandytów napadło koło Minkowic na kupców, jadących z Łęczycy do Minkowic. Bandyci zrabowali sto kilkadziesiąt rubli i już mieli się oddalić, gdy nadjechała druga fura, na której oprócz kupców było 2 strażników. Między bandytami a strażnikami wywiązała się strzelanina, podczas której jeden ze strażników został ciężko ranny. Korzystając z tego bandyci zbiegli.

Natychmiast po otrzymaniu o tem wiadomości w Lublinie, udała się policja do Minkowic w celu wszczęcia poszukiwań.

+ Ucieczka bandyty. Przed kilku dniami władze pruskie wydały w ręce władz rosyjskich znanego bandytę, Antoniego Wiadernego, oskarżo-

OKRUCHY TYGODNIOWE.

Z głodu...

Obserwuję od dłuższego czasu rubrykę: „Z głodu”. Jestem pewien, że jej nikt nie czyta. Oko patryjoty i burżuja przeslizguje się, jak cień po szpaltach pisma i szuka wiadomości o giełdzie, o wojnie lub skandalu w Warszawie i Łodzi. Co go obchodzi głód człowieka, skoro patryjota ma ustalony pogląd, iż z głodu nikt nie umiera, kto tylko dużo pracuje a wydaje na życie mało. — Sam miłutki bourgeois wydaje bajecznie mało: w tym roku nie wysłał żony do Karlsbadu, nie leczył się w Bretanii i przestał chodzić do obydwuch teatrów łódzkich, jako miejscowości, drażniących, jego ucho... moralami!

Zaiste! Nikt nie wie naprawdę — co to jest głód? Nikt się nie zastanawia nad tem, co może myśleć człowiek, doznający bólu w piersi, człowiek, patrzący w błędne oko dziecka, wołającego: — jesel...

Poruszam rzecz znaną, oklepaną — a jednak tak straszna własnie dla tego, że jest już na łódzkim bruku rzeczą zwyczajną...

Głód na ulicy! To jest stygmat krwawy wielkiego miasta, znużonego

walką o prym na rynku handlowym.

Głód na ulicy! To testimonium paupertatiw komitetów zaradczych — bawiących się w obieranie prezesów i członków honorowych dla podziału pieniędzy, mogących wystarczyć 40 tysiącom robotników na dni... 4!

Głód na ulicy! To świadectwo niezadłości dobrej nawet woli ludzkiej wobec kapitalizmu i ryzyka handlowego, zależnego od naprężonej sytuacji politycznej...

Obecne omdlenia z głodu — śmiało można uważać za groźny horoskop. — I kto wie, czy podobne objawy w Wiedniu, Berlinie, Pieszcie i Belgradzie nie wpłynęły na nagły zwrot polityki bałkano-austro-rosyjskiej. Dyplomacja spostrzegła, że z wojną może spaść na Europę głód! A to jest mocarz, wypowiadający posłuszeństwo prawu i ładowi politycznemu.

Z tym mocarzem walka jest niebezpieczniejsza, niż z działem Kruppa. Oś walki leży w układzie ekonomicznej państwowej, którą może zburzyć powszechna wojna... — I oto, zda się — z obawy przed tym głodem — potentaci świata tego upatryli żer w trupie europejskiej Turcji. Jak wiemy z telegramów, Turcja otrzymuje szereg ultimatum, które odburzają tłum konstantynopolitański do domowej wojny...

Turcja więc jest zdecydowanym łupem i, kto wie, czy nie stanie się,

wbrew oczekiwaniom, nie kością niezgody, lecz punktem wyjścia do rozwiązania powikłań natury ekonomicznej.

I nikt już — nawet w Polsce — nie pożałuje Turcji. Za jej bezmyślny opór i nadzieję uratowania się przez stworzenie zawieruchy, — Turcja zasłużyła na rozbiór. Jej ustrój religijno-prawny nigdy nie może pchnąć państwa na nowe tory. Zewnętrzna ręka jest konieczną i obalenie Koranu stanie się nową kartą przyszłego kulturyzowania Wschodu.

Przypuśćmy sobie na chwilę — że Turcja europejska dostaje się pod panowanie ludów słowiańskich. Młode państwa autonomiczne — dają duży autonomii. To ściąganie dużo żydów — do pomienionych państw, ułatwiając pośrednio kwestję polsko-żydowską. Banki zachodnie odkrywają kredyt na nowe potrzeby państw zwycięskich i pośredniczących. To wywoła ruch w basenie donieckim Zagłębiu i na Kaukazie. — Przemysł w całej Europie podniesie swój puls, obecnie osłabiony do minimum.

Jeżeli Rosja wywalczy prawo przepływania przez Dardanele — południowe jej obszary, staną się spichrzem Europy.

A co na tym wygrać może Galicja i Królestwo!

Przedewszystkiem — spokój i większa pewność jutra. Łódź może zbudzi się z martwoty, zegnając lit-

waków, śpieszących „nach Ameryka” — via Berdyczów i Radziwiłłów,

Może sieć tramwajów i kolejki podjazdowe zatrudnią robotników — uwalniając Łódzermensza od trudu oszczędzania się w Karlsbadzie na rzecz... podatku filantropijnego...

Tymczasem... Myślimy o jutrze. Czekajmy rezultatu switów politycznych... Selawi Saltantes mają przed sobą kilka rautów i balów, — a miłośnicy dobrej i pożytecznej zabawy — idą na maskaradę artystyczną...

A tymczasem najstraszniejsze pozostaje: głodni padają na ulicach... Syci — objadają się w borach; adwokatura robi ruble, sędownicy padają ze zmęczenia; pogotowie dzielnie zbiera rannych — fabryki skracają ilość dni, sztuczni bankruci — zmartwychwstają.

Filantropja zbiorowa i jednorazowa — to tylko paljatwy na chwilę. — Chcąc przekreślić choćby rubrykę — „z głodu” — należy każdej jednostce być filantropijną z własnej kieszeni, z własnych altruistycznych pobudek.

Trzeba ukochać człowieka i samemu poznać — co to jest głód...

I kto wie?! Może wielka wojna nauczy ludzi rozumieć wogóle głód: głód fizyczny i głód ducha...

Ale — chron nas, Boże od takiej lekojli!

Savanarola

nego o kilka napadów bandyckich. W drodze między Herbami a Częstochową bandyta wyrwał się i uciekł.

+ Kara prasowa. Z rozporządzenia gubernatora siedleckiego, redaktor wychodzącego w Siedlcach „Głosu Podlasia”, p. Zygmunt Michałowski, skazany został na 200 rub. grzywnien lub 2 miesiące aresztu za umieszczenie w № 50 z roku 1912 notatki w rubryce „Z piśmiennictwa”.

+ Wdzięczny pacjent Pogotowia Ratunkowego. Otwarty został w Warszawie testament zmarłego w tych dniach Józefa Krompolca, obywatela ziemskiego, zmarłego w wieku lat 69.

Wśród mniejszych legatów—księgozbiór dla Tow. Biblioteki Publicznej, 5,000 dla Tow. Dobr. Warsz. i innych—Krompolec zapisał 69,724 rb. Tow. Doraźnej Pomocy Lekarskiej w Warszawie. Podobno zapis ten—to coraz rzadsza w naszych czasach wdzięczność,—wdzięczność pacjenta...

Krompolec przed laty kilkunastu, zamieszkując w Warszawie przy ul. Chmielnej pod nr. 20, padł ofiarą zamachu. Mianowicie, kiedy K. siedział przy biurku w gabinecie swoim—rzucił się nań z tyłu z nożem kochanek służącej i zadał w szyję i kark kilka ran; K. jednak stawiał opór i wszczął alarm, wobec czego zbrodniarz ratował się ucieczką.

Przybył wówczas do ciężko i niebezpiecznie poranionego K. Pogotowie, udzieliło mu pierwszej pomocy, a może i uratowało życie...

Dziś, po latach kilkunastu, Pogotowie otrzymało za swą pomoc hojną zapłatę...

45,000 głodnych.

W odpowiedzi na artykuł środowy p. Pastora Gundlacha.

(Art. nadesł.)

Dla czego twierdzą, że Komitet obywatelski wziął na swe barki pracę „ponad siły”?

Dla tego, że wszelkie sprawy, dotyczące się bytu robotnika są z natury rzeczy trudne do wykonania z przyczyn łatwo zrozumiałych, których piórem w danej chwili wykazać nie można.

Być może, iż jestem mniej doświadczony od innych, lecz sprawa robotnika jest mi dobrze i wszechstronnie znana, choć tylko kilkanaście lat z robotnikiem polskim, rosyjskim i niemieckim obcuje. Człowiek, który zna nędzę robotnika, nie tylko w chwili krytycznej lecz i normalnej nie będzie z ironją mówił o Komitecie, który daną sprawą się zajmuje.

Więc to nie jest ironja, Panie Pastorze.

Teraz odpowiem, z jakiego źródła zaczerpnąłem tak smutną cyfrę 45,000 głodnych.

Podług ostatniej statystyki inspekcji fabrycznych jest 20,000 bezrobotnych, lecz w tej że statystyce nie znajdują się ci robotnicy, którzy postradali zarobek z powodu kryzysu z początku roku przeszłego. Było to na początku lata, więc powędrowali na wieś. I ta armja teraz ze wsi wraca. Wszak podobnej statystyki nikt nie jest w stanie prowadzić.

Iluż murarzy, cieśli, stolarzy, blacharzy, parasolników, szewców itd., którzy wcale nie przechodzą przez księgi fabryczne, jęczy i mrze z głodu i nędzy? A jak ludzki trzeba umieć słyszeć, trzeba dobrze natężyć słuch — natenczas można go odczuć!

Iluż jest w Łodzi małych warsztatów, o których władza fabryczna mimo usilnej pracy wiedzieć nie może?

Czyż w danym wypadku, podana liczba głodnych może już być zbliżona do rzeczywistości?

Każdy człowiek pełnoletni, podług kodeksu Napoleona u nas obowiązującego, jest obywatelem i dla tego też nie tylko od robotnika, lecz od majstra i kantorzysty proponowałem równy datek.

Więc nie wyrzadzam robotnikowi krzywdy żadnej! Ze Komitet o-bejmuje także i robotników — to lo-

giczne i kulturalne. Bo żaden Komitet w świecie, nawet najmniej kulturalnym, nie może i nie powinien unikać robotnika. O robotniku tylko robotnik uświadomiony przekonywająco przemówić może!

Teraz postaram się wykazać w jaki sposób na 5—6 robotników jest jeden majster.

Czyż rzemieślnik: szewc, krawiec, blacharz, lasecznik, parasolnik, dzwonkarz itd. itd., który ma w swoim warsztacie od 2—5 robotników nie jest majstrem?

A iluż mamy majstrów rzemieślników, którzy pracują tylko przy pomocy jednego robotnika? Iluż mamy majstrów, którzy do cechu nie należą, a jednakże są majstrami? — Czyż dla wykazania wymienionych cyfr konieczne są tylko większe fabryki?

Psychologja ludów mówi, że nędza może rodzić litość nadziemską—więc nawet podnoszenie liczby nie chybia celu. Bo nikt z robotników, stojących za warsztatem, tak niemiłosiernym nie będzie, aby w tak ciężkiej i smutnej chwili mógł ze spokojnem sumieniem patrzeć na nędzę i niedostatek brata.

Zmusić do dawania — nie można. Zależy od dobrej chęci, dla tego też puszkowe datki uważam za niepraktyczne, bo nie przyniosą połowy tego co być powinno.

W żaden sposób Komitet nie podoła zadaniu, aby wynaleść tyle puszek dla wszystkich mniejszych i większych zakładów. I w żaden sposób Komitet nie podoła daną sumę w przeciągu 6 dni zainkasować.

Iluż tu ludzi, puszek, plomb, obceńców, szpagatu i trudu będzie potrzebna. Na cóż tak szalone wydatki w tak krytycznej chwili? gdzie każdy grosz powinien być strzeżony jak oko w głowie.

Czyż nie łatwiejszy i mniej kosztowny jest projekt podany przeze mnie w poprzednim artykule? Na to trzeba tylko zdolnych ludzi, a słowo staje się czynem!

Jest to tylko bardzo smutne, iż żadne z pism naszych, na serjo nie raczy się zająć daną sprawą za wyjątkiem niniejszego „Kurjera”.

Jednakże, serdeczne dzięki składam panu Pastorowi za szczerą podziękę, ale od zasad moich odstąpić nie mogę.

Gustaw Szeniowski.

Przedstawienia dla naszych Prenumeratorów.

Na 18-te z rzędu przedstawienie dla Prenumeratorów naszych, które odbędzie się w teatrze Popularnym

we środę 29 stycznia,

wybraлиśmy dwa nader zajmujące utwory, a mianowicie:

Wesoły dzień Napoleona

Szpieg Bonapartego.

W obydwóch tych utworach wystąpi gościnnie artysta teatru Krakowskiego, p. Józef Popławski, który jest niezrównanym tak w roli Napoleona, jakoteż w roli szpiega.

Ze względu na udział gościa Krakowskiego, zmuszeni jesteśmy ceny biletów na to przedstawienie cokolwiek podnieść, a mianowicie:

Łoże po rb. 2 kop. 20.	
Krzesła w 1, 2 i 3 . . .	75 kop.
„ 4, 5, 6 i 7 . . .	60 „
„ 8, 9, 10, 11 i 12 . . .	50 „
„ 13, 14 i 15 . . .	45 „
„ 16, 17 i 18 . . .	37 „
„ pozostałe . . .	32 „
„ boczne bliższe . . .	48 „
„ dalsze . . .	40 „
„ najdalsze . . .	32 „
Balkon 1 rzędu . . .	42 „
„ 2 i 3 . . .	37 „
„ 4 i 5 . . .	30 „
„ 6, 7 i 8 . . .	25 „
Galerja numerowana . . .	25 „
„ nienumerowana . . .	15 „

Szatnia i programy bezpłatnie.

Bilety, za okazaniem kwitu z obciążonej prenumeraty, nabywać można w administracji pisma naszego.

Kronika.

— (f) Nowy cyrkularz gubernatora. Jak nam donoszą, ze źródeł dobrze poinformowanych, w tych dniach ukaże się nowy cyrkularz gubernatora piotrkowskiego w sprawach budowlanych. Omawia on szereg środków mających na celu uporządkowanie sposobów wznoszenie różnych budowli w gubernji piotrkowskiej.

Punkt pierwszy tego cyrkularza nakazuje przeprowadzanie kanałów kominowych między belkowaniami; punkt drugi omawia obowiązkowe przedstawienie rysunków konstrukcyjnych, obliczeń, kosztorysów itp.

Nowy cyrkularz gubernatora będzie wprowadzony w życie jeszcze w styczniu st. st. roku bieżącego.

— (f) Rewizje fabryk. Z rozporządzenia gubernatora piotrkowskiego policja tutejsza, w towarzystwie budowniczych miejskich obchodziła wszystkie zakłady fabryczne w Łodzi, sprawdzając pozwolenia na otwarcie przedsiębiorstw, wydawane przez miejską techniczno-budowlaną komisję. Rewizja odbywała się z tego powodu, że wiele przedsiębiorstw fabrycznych powstało przed rokiem 1896, kiedy to był wydany ukaz Najwyższy o obowiązkowym uzyskiwaniu pozwoleń wydziału budowlanego rządu gubernjalnego na otwarcie zakładu.

Rewizja wykazała, że wiele przedsiębiorstw fabrycznych powstałych po roku 1896 otwartych było bez pozwolenia wydziału budowlanego, wobec czego we wszystkich rewirach budowlanych Łodzi sporządzono 20 protokołów.

Inżynierowie dzielnicowi, w imieniu organu wykonawczego piotrkowskiego rządu gubernjalnego, pociągają onych właścicieli fabryk do odpowiedzialności z 1075 i 1340 art. kod. karnego.

— (f) O książeczki registryjne. Z powodu wprowadzenia książeczek registryjnych dla kupców żydów, wyjeżdżających po za granicę osiadłości, wielu czytelników zwraca się do nas z prośbą o wyjaśnienie znaczenia tych książeczek.

Kupcy żydzi handlujący w Cesarstwie dzielią się na kupców 1 i 2 gildji. Pierwsi posiadają prawo przebywania po za granicami osiadłości 6 miesięcy, drudzy 3.

Kupcy, dla których prawo to było niewygodne i utrudniało załatwianie interesów obchodzili to prawo, niemeldując się przy przyjeździe. Przytem posiadacz patentu, handlowego wydawał plenipotencje kilku naraz agentom, którzy działali w jego imieniu.

Powyzsze przekroczenia prawa doprowadziły do powstania książeczek registryjnej. Każdy właściciel patentu handlowego otrzymuje jedną taką książeczkę, natychmiast po przyjeździe do któregośkolwiek z miast w Cesarstwie, leżącego po za granicą osiadłości kupiec obowiązany jest książeczkę razem z paszportem przedstawić zarządowi hotelu, który czyni w niej odpowiednią notę o dniu przybycia. W ten sposób obejście prawa jest znacznie utrudnione.

Wprowadzenie książeczek registryjnych wywołało wśród szerokiej sfer kupiectwa łatwo zrozumiałe oburzenie. W komitetach giełdowych odbyły się zgromadzenia kupców, poświęcone obradom nad nową formą ograniczenia. Powszechnie uważają ją za ubliżającą godności człowieczej. W tym też duchu poczyniono uchwały.

Najwypierw komitety giełdowe odeski i nikolajewski wystąpiły z protestami do ministerjum przemysłu i handlu. Za nimi poszły inne, a w tych dniach podobny protest wysłał do władz wyższych komitet giełdowy łódzki.

Wobec ogólnego poruszenia wśród kupiectwa, ciekawem jest czy nowe ograniczenie zdoła utrzymać się przy życiu. Kontr-akcja prowadzona jest bardzo energicznie.

(f) Z rynku przemysłowego. Na naszym rynku przemysłowo-handlowym wciąż panuje stagnacja i przygnębienie. Z głębi Cesarstwa napływają ciągle protesty, tworzą się nowe bankructwa i miast go-

tówki kupcy tamtejsi zwracają towary.

Stan ten, jak twierdzą, znawcy stosunków przemysłowo-handlowych zbyt długo potrwać nie może, zwłaszcza wobec dobrych urodzajów tegorocznych. W każdym jednak razie koniec kryzysu jest jeszcze bardzo silnie otulony mgłą przyszłości.

Poruszenie ogromne w sferach handlowych wywołały wczorajsze alarmujące depesze z Turcji. Poważne zmiany zagrażające sytuacji politycznej uropejskiej mogą wywrzeć silny wpływ na stosunki handlowe. Wpływ ten przemysłowcy komentują różnie i toczą namiętne spory. Na razie jednak wśród zdań tych panuje wielki chaos.

— (s) Dla bezrobotnych. Artykuły nasze zamieszczane w sprawie pomocy dla bezrobotnych, budzą gorący odzew w sercach robotników. Odebraliśmy szereg listów, świadczących o gotowości klasy robotniczej przyjsia z pomocą przymierającym głodem współbraciom.

Ale w listach tych niejednokrotnie rozbrzmiewa nuta żalu pod adresem tych, którym łatwiej byłoby opodatkować się na bezrobotnych.

Trudno — na to nakazu niema: kto szczerze współczuje niedoli, ten sam chętnie popieszy z pomocą. Przymuszać jednak komitet obywatelski niema prawa.

— (r) Sprawy budowlane. Ogólna stagnacja ekonomiczna nie pozostała również bez wpływu na budowlany w naszym mieście.

Według danych ze źródeł oficjalnych w oddziale budowlanym przy piotrkowskim rządzie gubernjalnym złożono w ciągu ostatnich pięciu tygodni zaledwie 30 planów budowlanych, dotyczących przeważnie przebudówek i to już w obrębie całego powiatu.

W wydziale budowlanym przy magistracie łódzkim nie złożono ostatnio żadnych wogóle planów nowych domów mieszkalnych, mimo to jednak popyt na mieszkania jest daleko mniejszy niż podaż i mnóstwo mieszkań stoi pustkami.

— (r) Porządki na Bałutach. W 1903 i 1904 roku, w kolonji zubardz był sołtysiem T. Z. Sołtys ten, jak i obecni na Bałutach i Zubardziu, przez cały czas pełnienia swych obowiązków, nigdy nie zdawał obywatelom rachunków z wydatków na potrzeby gromadzkie, ani też nieusprawiedliwiał się z wnoszonych do skarbu, pobieranych od obywateli podatków, aż nareszcie ośmielony takim lekceważeniem przez obywateli przysługujących im praw co do kontroli nad działalnością sołtysa, zainkasował od obywateli Zubardzia podatki asekuracyjne za rok 1903 i 1904 i z takowymi w końcu 1904 r. najspokojnie wyjechał do Ameryki.

Dziś bywatele zubardzia muszą płacić powtórnie te podatki. Stuszną to kara za niekorzystanie z przysługującego obywatelom prawa kontroli nad wnoszeniem przez sołtysa zbieranych podatków do skarbu. Jest to wynikiem niezwoływania przez sołtysów zebrań gromadzkich i nie składania na nich obywatelom należnych relacji.

Jak ciężko i trudno sołtysom na Zubardziu i Bałutach zdać relacje obywatelom jest dowodem to, że w r. 1910 grupa obywateli Zubardzia kilkakrotnie zwracała się do ówczesnego wójta i pisarza gm. Radogoszcz z żądaniem okazania obywatelom do przejrzenia, etatów szkolnych za rok 1910, lecz pomimo to, stałe zbywano ich życzenia pod rozmaitymi pretekstami. Dla czego? Czy to stanowi tajemnicę kupiecką, o której nie mogą wiedzieć wszyscy obywatele, płacący składki na utrzymanie szkół?

(f) Ze Stow. nauczycieli. Wczoraj wiecz. w Stow. nauczycieli chrześcijan odbyło się zgromadzenie sekcji nauczania elementarnego. Omawiano sprawę, związane z nauczaniem początkowym i stan tego nauczania w Łodzi.

— (o) Strajk. Czeladnicy zakładu krawieckiego Izraela Rogozińskiego, przy ul. Piotrkowskiej nr. 83, w liczbie 8, wczoraj przedstawili Rogozińskiemu nowe warunki pracy.

W razie odmowy, pracownicy grożą strajkiem.

(f) O szacunek budynków. Taksatorzy ubezpieczeniowi szacując budynki, szacują je w poziomie ich rzeczywistej wartości. Wywołało to szereg skarg do gubernatora ze strony urzędów gminnych, z których wiele wniosło swoim kosztem budynki szkolne i gminne. Urzędy te, powołując się na fakt, iż plany sporządzone są przez budowniczych gubernjalnych, a koszty budowy zatwierdzone przez rządy gubernjalne, proszą aby budynki ich szacowano według wartości rzeczywistej.

(r) Z Tow. muz. im. Szopena. Wobec przygotowania szeregu nowych pieśni, uprasza się najuprzejmiej członków chóru o łaskawe przybycie w komplecie na próbę w dniu 27 b. m. punktualnie o godz. 8 i pół wiecz. do lokalu Piotrkowska nr. 108.

(r) Ze Stow. odlewników. Zarząd Stow. wzajemnej pomocy odlewników urządza dziś, na zasilenie funduszu kasy zapomogowej przy Stow., wieczór taneczny urozmaicony atrakcjami artystycznymi.

Zabawa odbędzie się dziś o godzinie 8 wiecz., w sali Angielskiej, przy zbiegu ul. Wólczańskiej i Pasażu Szulca.

(r) Ze zgromadzenia stolarzy. We wtorek dnia 28 b. m. o godzinie 2 po południu, w sali przy ul. Mikołajewskiej nr. 40 odbędzie się roczne zebranie majstrów stolarskich.

(r) Koncert „Wiedzy”. XXIII koncert popularny Tow. „Wiedza” odbędzie się nieodwołalnie w niedzielę d. 26 b. m. stycznia w sali koncertowej. Początek o godz. 4 po południu. Na program złożą się: gra na fortepianie, na skrzypcach, na cytrze, deklamacja i występ kwintetu instrumentalnego.

Koncert poprzedzi pogadanka p. Maciejewskiego, bogato ilustrowana przezroczeniami p. t. „O naszych pierwszych księżkach, szkołach i uniwersytecie”. Początek pogadanki o godz. 3 po południu.

Bilet wykupiony na pogadankę ważny jest również na koncert. Cena kop. 15, pierwsze cztery rzędy po kop. 30.

(r) Ze Stow. robotników chrześcijańskich. Koło dramatyczne przy Stow. robotników chrześc. odegra jutro, 26 b. m. o godz. 8 po połud. w sali Domu Ludowego przy ul. Przejazd nr. 84 sztukę ludową p. t. „W złą godzinę”.

Po przedstawieniu odbędzie się zabawa tancezna.

(r) Ze Związku kelnerów. Związek zawodowy kelnerów łódzkich urządza w środę dnia 29 b. m. dla swych członków i wprowadzonych gości wieczornice, urozmaiconą przedstawieniem amatorskim i innymi atrakcjami artystycznymi.

Część dochodu z zabawy przeznaczono na robotników bez pracy.

(r) Teatr „Casino”. Program dzisiejszy — do poniedziałku włącznie — zawiera nadzwyczaj ciekawe i efektowne obrazy.

Główną atrakcją dzisiejszego przedstawienia będzie dramat w 2-ach aktach „Nick Winter” w szajce asa treflowego i arcyzabawna komedia „Maks żokiem”, w wykonaniu Maksa Lindera.

Następnie piękna natura „Rio de Janiero”, komedia „Pod miłym pantofelkiem”, w wykonaniu najpiękniejszej aktorki Paryża i na zakończenie „Dziennik Pathe”, zawierający wypadki ostatniej doby.

(r) W teatrze „Odeon” od dziś demonstrowany będzie sensacyjny dramat w 2 aktach pod tytułem „Występne gniazdo”, napisany na tle głośnego procesu w międzynarodowej organizacji złodziejskiej w Nowym Jorku.

Obraz wystawiony jest z niebywałym przepychem i nakładem kosztów, gdyż akcja rozgrywa się w pięknej miejscowości klimatycznej pośród wykwiśniętej i utytułowanej publiczności.

Efektowne sceny, jak np. pogoń za przestępcą po wzburzonym morzu na łodziach motorowych, karkołomne wysięgi po niedostępnych skałach i niespodziewana eksplozja motoru, przykuwają uwagę widza od pierwszej do ostatniej sceny dramatu.

Główną rolę kobiety - detektywa

odtworzyła znakomita artystka p. Ponetes.

Pozatem — komedia pod tytułem „Czego się nie robi dla kobiety”, w wykonaniu Maksa Lindera, która tyle wrzawy narobiła w Paryżu, zarówno treścią jak wykonaniem — gdyż nasz ulubieniec dla miłości pięknej angielski zostaje dżokejem, — ciekawe zdjęcia z natury „Noce ptaki”, oraz aktualny i najciekawszy dziennik Gaumonta dopełniają całości. Nad program dramat w trzech aktach p. t. „Z a s z c z u t a”, w wykonaniu artystów kopenhaskich, jednogłośnie uznanych za najlepszych odtwórców dramatycznych i komedia „Tak albo nie” dopełnia efektownej całości.

Dyrekcja „Odeonu” zawarła obecnie kontrakt z firmą „Sfinks” z Warszawy, mocą którego otrzymywać będzie najświeższe obrazy wprost z fabryki.

W demonstrowaniu więc tych obrazów wyprzedzi nie tylko inne kinematografy ale nawet Warszawę.

Wypadki.

(o) Ucieczka aresztantki. Wczoraj, około godz. 10 rano pod konwojem straży była prowadzona ze Zgierza do tutejszego wydziału śledczego aresztowana Antonina Szczepańska, 28 lat. Na Bałuckim rynku, S., zmyliwszy czujność konwujących, zbiegła.

(o) Skradziony towar. Przed kilku dniami, niejaki Szłoma Przytyk lat 48, zamieszkały przy ul. Piotrkowskiej nr. 176, wynajął w domu nr. 2 przy ul. Anny komorę na skład odpadków. — Wczoraj około godz. 5 rano stróż domu zauważył, że drzwi do komory Przytyka są otwarte i że tam znajduje się dużo towaru manufakturowego. Stróż zameldował o tem policji, Przytyk zapytany skąd zwiózł towar twierdzi że nie wie do kogo on należy, wobec czego istnieje przepuszczenie, że towar pochodzi z kradzieży. Przytyka aresztowano.

Wartość znalezionej u Przytyka towaru określono na 3000 rb.

(o) Dla chleba. Wczoraj po południu, przyłapano na gorącym uczynku kradzieży banki mleka z furgonu „Mleczarni Ziemiańskiej” niejakiego Ludwika Mincha, lat 24.

M. tłumaczył się, że do kradzieży popchnęła go nędza: od sześciu tygodni pozostaje bez zajęcia i środków do życia.

(o) Kradzieże. Z mieszkania Józefa Galińskiego, przy ul. Spacerowej nr. 18, na Bałutach, skradziono różne rzeczy, wartości 300 rb.

— Wczorajszej nocy z fabryki Eugenjusza Henszla, przy ul. Wólczańskiej nr. 19, niewiadomi złodzieje, za pomocą wylamania ściany, skradli towary manufakturowe, wartości 4000 rubli.

— Ze sklepu Joska Terkeltauba, przy ul. Głowackiej nr. 17, za pomocą włamania drzwi, skradziono różne towary, wartości 125 rb.

(p) Złamanie nogi. Przy ul. Cegielnianej nr. 74 Marjanna Tomasz, żona robotnika, lat 54, poślizgnawszy się upadła i złamała lewą nogę.

(p) Zamach samobójczy. Na rogu Pańskiej i Miłsza otrul się kwasem octowym Ignacy Rogowicz, lat 45, pozostający bez zajęcia i mieszkania. W stanie groźnym pogotowie odwiezł go do szpitala Czerwonego Krzyża.

(p) Napad. Przy ul. Brzezińskiej nr. 56 napadnięto na mularza Henryka Nowaka, lat 20 i zadano mu nożem niebezpieczną ranę w lewy bok N., w stanie groźnym, odwieziono do szpitala Poznańskich.

Zamiejscowa.

(x) Tkacze w Zgierzu. W poniedziałek nadchodzący, w lokalu własnym przy ul. Średniej odbędzie się roczne ogólne zebranie członków Stow. majstrów tkackich.

Głównym przedmiotem obrad na zebraniu tem będzie sprawozdanie z działalności Stow. za rok ubiegły.

(z) Z Tow. gimn. „Bieg”. Naznaczone na jutro ogólne roczne zebranie członków Tow. gimnastycznego „Bieg” w Zgierzu, z przyczyn od zarządu niezależnych, zostało odwołane. Nowego terminu jeszcze nie naznaczono.

Ze sceny i estrady.

Teatr Polski (Cegielniana 63).

Z kancelarii teatru komunikują nam, co następuje:

Dziś, znakomita sztuka Bernarda Shawa p. t. „Mezaljans”, — po raz drugi.

— W niedzielę, o godz. 3 i pół po poł. „Klub kawalerów”; wieczorem o godz. 8 m. 15 „Mezaljans”.

— Najbliższa premiera czwartkowa p. t. „Wiek miłości” komedia Piotra Wolffa, jednego z najpopularniejszych dramaturgów francuskich, która doznaje obecnie w Warszawie wyjątkowego powodzenia, obudziła i u nas wyjątkowe zainteresowanie.

Teatr Popularny.

Z kancelarii teatru komunikują nam, co następuje:

Dziś, w sobotę, wieczorem ukaże się po raz pierwszy efektowna sztuka w 5 aktach „Pani Walewska” Gąsiorowskiego, z gościnnym występem Józefa Popławskiego, artysty teatru krakowskiego, który odtworzył postać Napoleona.

Jutro, w niedzielę po poł. „Śpieg Bonaparte” i „Wesoły dzień Napoleona” (ceny zwyczajne), wieczorem o godz. 8 m. 15 po raz drugi „Pani Walewska”.

W obydwuch przedstawieniach wystąpi gościnnie p. Józef Popławski. We wtorek „Zołnierzy królowej Madagaskaru”.

Pogrzeb głosów.

W podziemiach „muzycznej akademii narodowej w Paryżu”, pod murami Wielkiej Opery, zebrało się ostatnio wytworne towarzystwo dla wzięcia udziału w niezwykłej uroczystości: pogrzebie głosów.

Uroczystość ta nie nosiła jednak ponurego piętna smutku, przeciwnie przerywano ją kilkakrotnie oklaskami zadowolenia. Chowano mianowicie nowe skarby „muzeum głosów”, płyty gramofonowe, których przeznaczeniem będzie zapoznać przyszłe pokolenia z miarą talentów odtwórczych XX stulecia w sztuce muzyki i śpiewu.

Płyty izolowane starannie w oddzielnych puszkach szklanych, owinięto w pergamin i, jak prawdziwe mumie, otoczono długą taśmą, a następnie opieczetowano.

Wszystkie te „trumny głosów” złożono w urnach, gdzie leżeć będą do dnia „zmarłychwstania” — do chwili, gdy przyszłe pokolenia obudzą je znów do życia w dźwięku.

Na pogrzebanych tak uroczystości płytach gramofonowych uwieczniono głosy: Caruso, Szalapina, Tetracini oraz kilka utworów skrzypcowych, w wykonaniu Fryderyka Kreislera.

Kronika sądowa.

Echa napadu na Berkenwalda.

II wydział karny sądu okręgowego piotrkowskiego rozważał onegdaj sprawę o napad na sklep jubilerski Chaima Birkenwalda przy ul. Nowomiejskiej nr. 14 w dniu 7 grudnia 1911 roku. Dzięki energii policji udało się wykryć 10 sprawców grabieży, a mianowicie: 26-letniego Ignacego Galusa, 42-letniego Antoniego Danica, 56-letniego Józefa Nowickiego, 64-letnią Marjanę Nowicką, 32-letnią Marjanę Woźniak, 27-letnią Józefę Kowalską, 46-letniego Józefa Zelenkiego, 34-letniego Andrzeja Jurasę, 40-letnią Ludwikę Jurek i 50-letniego Judę Herszę Kona. Galus i Donic byli oskarżeni o to, iż przybyli w celu rabunku do Birkenwalda, przyczem Galus uderzył tępem narzędziem B. w głowę tak mocno, iż ten ostatni padł na ziemię, zalewając się krwią i tracąc pamięć.

Podczas tego Donic, zrabował kasetkę z kosztownościami wartości 10,000 rb. Galus został ujęty w Kaliszu. Józef i Marjanna Nowiccy i Woźniak oskarżeni byli o to, iż wiedząc o napadzie zatarli wszelki ślad napadu; Kowalski, Zelewski, Andrzej i Jurek, iż ukryli skradziono-

ne kosztowności, a Juda Kohn z Piotrkowa — o to, iż, wiedząc o pochodzeniu kosztowności, kupił je.

Galus prócz tego był oskarżony, iż podpis na paszporcie podrobił i zamieszkiwał za sfalszowanym paszportem.

Na sądzie główny oskarżony Galus przyznał się do winy i zeznał, iż rabunek sam popełnił; pozostali oskarżeni do winy się nie przyznali. Do sprawy wezwano 7 świadków, również i Birkenwalda. Ze zrabowanych przedmiotów B. otrzymał z powrotem kosztowności wartości 9,976 rb. 50 kop. Po dłuższej naradzie sąd wydał wyrok skazujący: Galusa po pozbawieniu wszystkich praw i przywilejów na 8 lat katorgi, Józefa Donicę, Marjanę Nowickiego i Woźniakową, po pozbawieniu szczególnych praw i przywilejów każdego na 8 miesięcy więzienia, Kowalską, Zelewskiego, Andrzeja i Ludwikę Jurek na 3 miesiące więzienia, a Kohna na zapłacenie 300 rb. grzywny lub 3 miesiące aresztu.

(b)

Ronikerjada.

Wczoraj w II wydziale sądu okręgowego warszawskiego rozpatrywano sprawę dozorców warszawskiego więzienia śledczego: Franciszka Grzesikowskiego, Szczepana Oleksy i Pawła Słodowskiego o zamierzone ułatwienie ucieczki z więzienia Bogdanowi hr. Ronikerowi.

Oskarżeni do winy się nie przyznali.

Sąd wydał wyrok, skazujący wszystkich trzech dozorców na wydalenie z posady.

Hakatysta o panslawizmie.

Z Berlina domoszą: Na ostatnim zebraniu tutejszej filji związku H. K. T., znany przywódca berlińskich hakatystów, adwokat Wagner, imieniem swych towarzyszy protestował przeciwko wystąpieniu posła centrowego hr. Praszmy w sejmie z dnia 11-go b. m.

Jak wiadomo, hr. Praszma krytykował w ostry sposób zastosowanie przez rząd ustawy o wywłaszczeniu, uważając ją za tem szkodliwszą w chwili, kiedy naprężenie polityczne w Europie nakazywało się liczyć więcej niż kiedykolwiek z opinją publiczną w Austrii. Głównym punktem obrad jednak był odczyt niejakiego Pawła Dehna, na temat: „Zwycięstwo państw bałkańskich i następstwa ich dla niemieczyny i słowiańszczyzny”.

Mówca wskazał na przeciwieństwa, pojawiające się zarówno wśród narodów germańskich, jak narodów romańskich i wnioskuje stąd, że i ludom słowiańskim brak poczucia łączności rasowej. Nie wystarczy pokrewieństwa językowe, pierwszym warunkiem jednolitości jest wspólność jednego języka. Dawniejszy panslawizm rozbił się o różnice wyznań, języka i interesów; ten sam los spotka nowoczesne dążności wszechsłowiańskie. Niezgoda pomiędzy poszczególnymi ludami słowiańskimi nie zmniejszyła się, lecz przeciwnie wzrosła.

Bułgarzy, którzy są narodem przyszłości na Bałkanie, mają najściślejsze poczucie odrębności narodowej, dlatego nie ulegną ostatecznie wpływowi Rosji, ani nie przyłączą się do trójporozumienia. Zadaniem trójprzymierza w przyszłości będzie pozyskać dla siebie Bułgarję, jak to stało się już z Rumunją.

O grożącej walce na życie i śmierć między słowiańszczyzną i niemieczyną nie może być mowy. Walka polaków i Czechów z Niemcami będzie trwała i nadal, natomiast mogą Niemcy żyć w zgodzie z rosjanami i południowymi słowianami, którzy nie holdują dążnościom wszechsłowiańskim.

Podziękowanie.

Wszystkim, którzy pomogli nam oddać ostatnie posługi ukochanemu Mężowi i Ojcu naszemu

ś. p. Piotrowi Harniszowi,

a w szczególności miejscowemu proboszczowi, Wielebnemu księdzu Patkowskiemu, za jego bezinteresowny i życzliwy udział w naszym nieszczęściu i wójtowi p. Sznajdrowi, składamy słowa gorącej podziękacji, i z serca idące „Bóg zapłać“

Pograżeni w nieutulonym żalu
Zona i dzieci.

Telegramy.

(Tel. Ag. Pet).

Bank handlowo-hipoteczny.
PETERSBURG, 24 stycznia. — Przybył tu dyrektor zarządzający bankiem handlowo-hipotecznym na Bałkanach Lachnowski, w celu zorganizowania kapitałów rosyjskich.

Powrót Kasso.

PETERSBURG, 24 stycznia. Powrócił z zagranicy minister oświaty.

Wywóz mięsa.

PETERSBURG, 24 (1) — Ministerjum handlu zwołuje naradę dla omówienia sprawy wywozu mięsa rosyjskiego zagranicę. Według informacji lokalnych, południowe okręgi hodowli bydła mogą w zupełności zadość uczynić żądaniom rynku rosyjskiego według cen normalnych, a oprócz tego wywieźć wielką ilość zagranicę.

Projekt wojskowy.

BERLIN, 24 stycznia. — „Norddeutsche Allg. Ztg.“ potwierdza wiadomość, że nowy projekt prawa o armii będzie wniesiony podczas obecnej sesji sejmowej.

Telegr. własne.

„Now. Kur. Łódzk.“

Manewry w Galicji.

LWOW, (wł.), 24 stycznia. W kołach tutejszych twierdzą, że w lutym odbędą się wielkie manewry w Galicji Wschodniej.

Strajk gazowników.

KRAKOW, (wł.), 24 stycznia. Strajk robotników gazowych trwa dalej, wszystko jednak jest spokojnie.

Na Bałkanach.

Nowe ministerjum.

KONSTANTYNOPOL, (wł.), 24 stycznia. Nowe ministerjum pod przewodnictwem Machmud Szeffketa paszy jest już utworzone: Izef pasza, który miał objąć tekę ministra spraw zewnętrznych, odrzucił propozycję, Machmud Szeffket pasza jest wielkim wezyrem i ministrem wojny, Said Walin pasza-prezydentem rady państwa, Adil-pasza ministrem spraw wewnętrznych, Mukdar pasza zawiadowcą ministerjum spraw zagranicznych, Tuelk Tulu Machmud pasza ministrem marynarki, Ryaab pasza ministrem finansów, Bazarja Effendi ministrem przemysłu, Kutgo Walak ministrem robót publicznych, Naikibej ministrem estafu, Djelobjej ministrem handlu, Ostgon Effendi inspektorem i ministrem poczty.

Przysięga na wierność.

KONSTANTYNOPOL, (wł.), 25 stycznia. Wszyscy ministrowie udali się do sułtana, w celu złożenia mu przysięgi na wierność. Przy tej ceremonii był także obecny Enwer bej. Następnie odbyła się narada ministrów, która trwała do późnej nocy. Pogłoski, iż rokowania pokojowe natchmiast będą zerwane są przedwczesne.

Niebezpieczna sytuacja.

WIEDEN, 25 stycznia. Mocarstwa zaskoczone są wypadkami w Turcji i postanowiły zająć wyczekujące stanowisko, mianowicie czekać odpowiedzi na notę. Zdaje się, iż młodoturcy pośpieszyli się z usunięciem Kiamilla paszy specjalnie w tym celu, aby nie dopuścić do wysłania odpowiedzi pojedynczej. **Jeśli odpowiedź będzie odmowna, to następstwa mogą być nieobliczalne.** Pomiędzy mocarstwami panuje niezgoda. Mocarstwa trójprzymierza są przeciwne wywieraniu jakiegokolwiek presji na Turcję i wszelkim demonstracjom, natomiast trójporozumienie zajmuje inne stanowisko. **Sytuacja bardzo poważna.**

Również rokowania bułgarsko-rumuńskie pogorszyły się znacznie.

Zachodzi obawa, że opinia publiczna nie pozwoli na dłuższą zwłokę, a jak wiadomo Bułgaria uzależnia swoje pertraktacje od poddania Adrijanopola.

Dzienniki tutejsze oświadczają, że obecne wypadki w Turcji przypominają zajścia przedrozbiorowe w Polsce. Panuje przekonanie, że wszelkie wysiłki narodu tureckiego nie wyratują Turcji i nie zabezpieczą jej od upadku.

Z wiedzą Niemiec.

KONSTANTYNOPOL, 25 stycznia, (wł.). — Enver-bej odbył wczoraj konferencję z niemieckim ambasadorem w Konstantynopolu, co zdaje się wskazywać na to, że zamach został uplanowany z wiedzą Niemiec.

Linja obronna.

WIEDEN, 25 stycznia (wł.). — Bawiący tu minister skarbu tureckiego Dżawid bej oświadczył, że Enver bej zorganizował tak świetnie obronę stolicy, że nie może być mowy, aby bułgarom udało się przerwać linię bojową pod Czataldża i dostać się do Konstantynopola.

Szczegóły mordu.

PARYŻ, 25 stycznia. (wł.) „Matin“ podaje z Konstantynopola następujące szczegóły zabójstwa ministra wojny Nazima paszy: Kiedy Enwer bej w towarzystwie kilku oficerów wtargnął do gmachu Wysokiej Porty, jeden z oficerów Kiamilla paszy strzelił do niego, lecz bez skutku. Wówczas jeden z towarzyszy Enwer beja strzelił do owego oficera raniąc go śmiertelnie. Inni oficerowie dobyli także rewolwerów i rozpoczęła się strzelanina. Na odgłos strzałów nadbiegł Nazim pasza. W tej chwili Enwer bej ujął rewolwery w obie dłonie i chciał przeszkodzić strzelaninie, lecz było już zapóźno: padł strzał i Nazim pasza, który właśnie zbliżał się pierwszy, został ugodzony kulą. Ostatnie słowa, jakie wyszeptał minister były: „To psy mnie zabiły“. Enwer bej ujął rewolwery i oświadczył, że zabije każdego, kto zakłóci spokój, co położyło koniec rozlewowi krwi.

Ne Dardanele.

RZYM, 25 stycznia. (wł.) Rząd włoski wysłał krążownik do Dardanelsów.

Program „Union Progres“.

KONSTANTYNOPOL, 25 stycznia (wł.) Program „Union Progres“ jest następujący: uratowanie Adrijanopola i wysp Egejski ch. W razie wojny, sułtan, księżęta krwi i wielki wezyr udadzą się do armji.

Proklamacje.

KONSTANTYNOPOL, 25 stycznia (wł.) Rozrzucono tu proklamację, wyjaśniającą położenie obecne i zawiadamiającą, że sułtan został uwolniony od złych duchów.

Powiększenie armji.

KOLONJA, 25 stycznia (wł.). — „Köln. Ztg.“ donosi, że pruski minister wojny opracowuje nowe przedłożenia wojskowe, dotyczące powiększenia armji i floty napowietrznej. Reformy te mają kosztować 70 mil. marek rocznie.

Konferencja delegatów.

LONDYN, 25 stycznia, (wł.). — Delegaci państw bałkańskich odbyli wczoraj konferencję, na której nara-

dzali się, czy należy zaraz zerwać rokowania pokojowe, czy też zacząć na odpowiedź Turcji na notę mocarstw. Podnosiły się głosy, że niema co czekać i, że zamach stanu jest już dostateczną odpowiedzią, lecz ostatecznie uchwalono zaczekać.

Ze sportu.

Wczoraj, w dniu międzynarodowego konkursu walki zapaśniczej w cyrku Truzzi'ego, walczyły 4 pary z niżej podanym rezultatem:

W I parze wystąpili na arenę Sabatiér i A. Aberg. Walka decydująca—do rezultatu.

Jak zwykle tak i wczoraj francuz zachowywał się nieprzyzwoicie i używał często niedozwolonych chwytów.

Tak nietaktowne przez p. Sabatiéra prowadzona walka, trzymająca jednak widza w stałym napięciu, została na żądanie jury przerwana, a Abergowi, wskutek powyższego, przyznano zwycięstwo.

Publiczność niezadowolona z wyroku jury żądała dalszego ciągu walki, co jednak nie nastąpiło. Czas walki—22 minuty.

Jakimś dziwnym zbiegiem okoliczności walczył wczoraj Sobieski z Ewersenem, pokonany przez pierwszego już w 13 dniu konkursu, i Westergardta — Smitha z Nolo le Verdet'em, także przez pierwszego już w 13 dniu pokonanym.

I wczoraj Sobieski zwyciężył w 18 m. chwytem „bras-roule“ i Westergardt-Smith pokonał Nolo le Verdet'a w 15 m. chwytem zw. „roulade“.

Ostatnia walka pomiędzy Tiganiem, pobudzającym publiczność do ciągłego śmiechu, i Tomsonem nie dała po upływie 20 m. rezultatu.

B. H.

Pensjonat „Savoy“

w Krakowie ul. Krupnicza 22 I-p. urządzony z komfortem i oświetl. elektr. Łazienki. Telefon. Kuchnia wyborowa. Ceny przystępne.

Dla łatwiejszego dopięcia celu przy załatwianiu interesów,

trzeba nauczyć się języków nowożytnych.

Co pomyślicie o kupcu, zachwalającym swój towar w języku dla Was obcym?

Jeżeli nie znacie języków nowożytnych, nie możecie dokładnie porozumieć się z cudzoziemcem.

Szkoła Berlitz'a oferuje Wam wszystkie udogodnienia, aby zapobiec niezajomości języków.

1-o Metoda nauczania łatwa i praktyczna.

2-o Nauczycielowie doświadczeni, mający wymowę doskonałą.

3-o Kursy zbiorowe.

4-o Lekcje oddzielne udziełane bądź to w szkole, bądź to w mieszkaniu ucznia

5-o Cena przystępna dla wszystkich.

Kursy Berlitz'a

NOWY RYNEK Nr. 2, tel. 10-63.

Zapisy przyjmuje się codziennie od 10 rano do 10 wieczorem.

Dr. Bogusławski Dr. B. Rejt

b. ordynator szpitala S-go Ducha w Warszawie przeniósł się z Warszawy do Łodzi **choroby kobiece** przyjmuje od 4 do 6 po południu **Przejazd № 30.**

SEEDNIA № 5, POWROCIŁ.

Sp. choroby skórne, włosów, weneryczne, moczopłciowe i kosmetyka lekarska Leczenie syphilisu Salvarsanem Ehrlich-Hata „606“ i „914“ (wśródżylnie). Leczenie elektrycznością (elektroliza) i masażem wibracyjnym. Przyjmuje od 9-1 i od 4-8, w niedziele od 9-2 po południu. Dla pań osobna poczekalnia.

Choroby skórne, weneryczne i niemoc płciową.

Dr. Lewkowicz

Przy syphilisie stosowanie prep. „606“ i „914“ Leczenie elektrycznością i masażem wibracyjnym. **Konstantynowska 12** **obok teatru Selina.** od 9-1 i od 6-8 dla pań od 5-6 w niedziele od 9 do 3. 2701-0

D-r. Eugenia

Kerer-Gerszuni

Choroby kobiece.

Piotrkowska № 121 Telef. 18-07
przyjmuje od 3 do 6 po p. W niedziele od godziny 9 do 12 rano.

Doktór med.

Bolesław Kon

Choroby uszu, nosa, gardła i chirurgiczne **ul. Piotrkowska 56.** Przyjmuje do 11 rano i od 4-7 pp. 310-0-1

Dr. med. Z. Golc

choroby skórne i wener.

ul. Mikołajewska № 18 Telefonu № 2060.

Golc przyjmuje od 9 do 12 i od 4 i po do 7 i pół w., w Niedziele i święta od 9 do 12 i pół. r 176 0

Lecznica Dra A. Steinberga

Benedykta № 3 telefon 22-62. Oddziały: Ortopedyczny, Roentgenologiczny, Światło-leczniczy i elektryczny. Skrzywienia kręgosłupa, choroby kości, mięśni, choroby nerwowe etc. (Godziny przyjęć 10-12 i od 4-7).

Dr. Franciszek Koziokiewicz

(senior) mieszka obecnie na ul. **Przejazd 8, front, I piętr.** Tel. 17-14 Godziny przyjęć od 9 i pół do 11 rano i od 6-8 wiecz.

Dr. med. W. KOTZIN

ul. Piotrkowska № 71 **Choroby serca i płuc** przyjmuje od 10-11 po poł. od 4-6 Telefonu nr. 21-19.

Dr. med. Wincenty LUKASZEWICZ

b. kliniczny dr. w Petersburgu **Długa 19.** Ch. wewnętrzne, kobiece, dzieci. Od 10-12 rano i od 5-6 wiecz.

8 najwyższych
odznaczeń w 1911 r.

75% - owa oszczędność prądu. Absolutnie niezucha na wstrząśnienia do 4000 godz. jasnego świecenia.

Originalna Wolframówka
z niekamiącym się drutem
swiejącym
jest najlepsza

GENERALNE
przedstawicielstwo i skład:
Leon Endelman i J. J. J.
dysław Weit, Warszawa
Przejazd 5. Przejazd na Łódź
Zwierzy, Tomaszów, Pabjanice
i Kalisz: **Łódź, Pa**
sa Meyera - tel-20-76

Wystrzegaj się naśladownictw. Na każdej lampce znajduje się napis „Original Wolfram“

Brykiety C. W.
z najlepszego węgla górnośląskiego
1.60 za 100 sztuk z dostawą
do kuchni (cena stała
przez całą zimę).

Sprzedaj **NA WAGĘ**: rb. 1.40 z dostawą za
korzec.

Wyłączni przedstawiciele:
W. FINDEISEN i S-ka, Przejazd 21
TEL. 9-78 i 17-09.

MORITZ HILLE-DREZNO
G. m. b. H. Lößtau.
buduje udoskonalone **MOTORY**
gazowe, benzynowe, naftowo-
ropowe, instalacje
na gaz ssany
oraz motory ropowe syst.
Diesela.

Prospekt und Kostenanschläge
kostenlos.

Reprezentant: **G. Praszkiel**, inżynier,
Łódź, Widzewska 38.
Telefon 21-31.
r2898-24-1

Woźniak i S-owie Sosnowiec
ODLEWNIA STALI

wykonywa w swoich znacznie powiększonych zakładach
wszelkiego rodzaju

Odlewy stylowe (fasonowe)

zarówno w gatunkach zwyczajnej stali zlewnej jak i niklowej
i chromowej. Referencje pierwszorzędne.

Reprezentant:

Maurycy Praszkiel, Łódź
ul. Przejazd № 30.

180-10

Konkurencja!
Największy wybór męskiego, damskiego
i dziecięcego obuwia, z najlepszych za-
granicznych skór najnowszych fasonów,
jak również obuwia zimowego po cenach
najniższych.
Kalesze sprzedaje po cenach fabrycznych.

Proszę się przekonać!
A. I RZESKOWSKI
Nowomiejska № 6.

2634-100

CELEBRYTNI UNIKATEL TRASYFIKATÓW ZADAJĄCI MARKI ROBOCZYNI

Rzeźączka (Tryper)

Jeżeli Pan leczył się bezskutecznie zastrzykami i innymi
tryperami, przypiekaniami i t. p. jeżeli próbował Pan
naprawdę różnych środków wewnętrznych i zupełnie
zważył już o możliwości wyleczenia się z tej uporczywej
choroby, natenczas polecamy Panu kapsułki **Kubenol**
które zyskały już sobie bardzo wielkie uznanie.
Najbardziej zaniedbane i zastarzałe, jakoteż najcięższe
formy rzeźączki (trypra) oraz jej komplikacje i następstwa,
leczą się radykalnie za pomocą kapsulek **Kubenol**,
zarówno u mężczyzn jak i kobiet. Kapsułki **Kubenol**,
uleczą Pana niezawodnie, bez względu na to, jak długo
choroba już trwa, o czym świadczą odezwy lekarzy-
specjalistów oraz nasza wieloletnia praktyka. Cena
1 pudełko Rb. 2.25. Wysyłka za zaliczeniem. Skład
główny St. Petersburg Skład Medyczno-Farmaceutyczny
Tow. Artyleryjska № 2 Oddział № 043. Sprzedaż we
wszystkich aptekach i składach aptecznych.

Ostrzeżenie Wobec wielkiej skuteczności leczniczej
kapsulek **Kubenol** Medyczno-Farmaceutycznego Tow.
oraz ich nadzwyczajnej wziętości zjawily się od niejakiego
czasu naśladowstwa tego preparatu, wskutek czego
zaopatrujemy obecnie każde nasze pudełko powyżej
umieszczoną marką fabryczną. r286-0

W najlepszej i najspokojniejszej części miasta Zitta położona
Pańska Willa
z pięknie urządzonym ogrodem, zawierająca 14 pokoi, kuchnię,
ze wszystkimi wygodami, kąpiel, duże strychy, piwnicznymi
pomieszczeniami i t. p. jest natychmiast do sprzedania
w cenie wartości. Bliższe wiadomości udziela ARCHITEKT
HEINR. ZIEGER, ZITTAU i Sa. (Niemcy) 1804-0

Hurtowy skład obuwia
J. WINDMAN
Łódź
Poleca Szanownym Klientom
wielki wybór różnego męskiego, damskiego i dziecięcego obuwia
ORAZ
jesiennych butów własnego wyrobu
jak również posiada bogaty asortyment
Mechanicznego szyciego i filcowego obuwia
pierwszorzędnej fabryki
Ceny hurtowe z rabatem 5%
Detaliczna sprzedaż
Piotrkowska 35.

PURGEN
IDEALNY ŚRODEK PRZECZYSZCZAJĄCY
DLA DOROSŁYCH I DZIECI

bezwartściowa imitacja i falsyfikaty zawierają te wszystkie pudełka, które nie są
zaopatrzone w niebieską banderolę z rosyjskim napisem oraz u dołu pen-
kryciu pudełka nie mają zamieszczonej firmy: Dr. Bayer és Társa, Budapest
Pudełko 65 Kop., we wszystkich aptekach. 67144-0-0

Szanowne Panie!
Pielęgnujcie swoją cerę, ręce oraz włosy
dopóki jeszcze czas jedynie w specjalnym sa-
lonie fryzjerskim dla Pań

Anny Neumann, Łódź,
Piotrkowska 89, telef. 16-20
(egzyst. od 1890 r.) r54-10-1

Przybory toaletowe i perfumerja. Ceny bardzo przystępne.

MAGAZYN SUKIEN
„La Saison”
poleca nowości paryskie na suknie rautowe, balowe, wiza-
towe, i wytworne przybrania.
Wyprawy ślubne wykonywa się z własnych i powie-
rzonych materiałów.

„La Saison” 2786-40
ul. Andrzejka Nr. 11 II-gie piętro, front.

Thiotymina
Aptekarza J. Humblet
(w Noworadomsku, gub. Piotrkowska)
Zatw. przez Urząd Lekar. Petersb. za № 6816.
Zalecany przez pp. Lekarzy z niezawodnym skutkiem jako środek
znakomity w przypadkach chorób dróg oddechowych jak:
katar krtań, katar oskrzeli, katar płu-
c, kaszel. Pobudza łaknienie, wzmacnia organy trawienia, a tem
samem przyczynia się do ogólnego polepszenia stanu chorego.
Sposób użycia przy każdym flaconie.
Zadać we wszystkich aptekach i składach aptecznych. 52

UWADZE CHORYCH!
Opinie wszelkich lekarzy zgadzają się na jedno, a mianowicie, że choroba zwana
Rzeźączką (tryperem)
jako umiejscowiona, leczy się tylko przez energiczne działające sprycowanie
a zatem jeśli kto, to aby, na zawsze wyleczyć się z tej choroby, zaleca się
użycie szpry- **URETRYNEM**, który według świadectw i obserwacji, lekar-
cowania i. Mozgowa skie w klinikach jest istotnie pewnym środ-
kiem w walce z rzeźączką tryperem, ostrą i chroniczną, oraz przy opla-
wach kobiecych. Do zupełnego wyleczenia potrzeba 2 do 4 flakonów. Cena
flakonu 1 rb. 50 kop. bez przesyłki ekspedycja za zaliczeniem. Skład Główny
Moskwa Baizaja Jakimianka, w domu Lebidiewa m. 15. Adres dla listów:
Moskwa W ny J. Mozgowa. Reprezentant na Rosję Południową, Dom Han-
dlowy „J. Hasławski” Odesa, Puszkina 11
Sprzedaż we wszystkich aptekach i składach aptecznych w Moskwie w ma-
gazynie T-wa R. Kellera, i Spółki K. Ermansa, G. Brunsza Matejensa, W. K.
Ferrens i w, innych składach aptekach. r277 0

BALSAM BORMANI
wszystkim znany środek domowy
do zewnętrznego użytku
PRZY
REUMATYZMIE I ŁAMANIU
w KOSCIACH
Cena za flakon 1 rb.

Sprzedaje się w aptekach i składach aptecznych.

Wstrzegaj się podrabiać!

Prawdziwy tylko z napisem na etykietach
Skład główny na całą Rosję
Eugenjusz Beyer
Moskwa, Piotrkowska, 4. Arbojskich.

CASINO

Od dziś do Poniedziałku 27 stycznia włącznie:

Nick Winter

w dramacie w 2 aktach

Szajka „Asa Treflowego“

Część I. Pod ciężarem szafu. Część II. W objęciach śmierci.

Maks w roli zokieja

Wspaniała komedia w wyk. ulubieńca publiczności **MAKSA LINDERA.**

Rio de Janeiro (Brazylja)

Wspaniała natura.

Orkiestra koncertowa „Sextet“

„ODEON“

Od Soboty do Poniedziałku

Między innymi: **Wspaniały Program**

NOCNE PTAKI wyjątkowe zdjęcia z natury.

Występne gniazdo

wstrząsający dramat w 2 częściach.

Tygodnik Bilustrowany | **Czego nie robi się dla kobiety**

wydarzenia ostatniej doby.

piękna komedia w wyk. **Maksa Lindera**

W sobotę i poniedziałek

Nad program.

ZASZCZUTA

sensacyjny dramat w 3-ch częściach.

TAK ALBO NIE

komedia.

TEATR

„OAZA“

róg Główniej i Piotrkowskiej

Dzisiaj, jutro i pojutrze wybitny program. Między innymi demonstrowany będzie sensacyjny dramat w 3-ch częściach.

Kobieta bez serca

w wykonaniu wybitnych sił artystycznych sceny królewskiej w Kopenhadze. Sztuka przykuwa uwagę widza od początku ukazuje obraz na ekranie.

Ceny miejsce popularne od 17 do 50 k. uczniowie 15 k. Zmiana programu we wtorki i soboty.

Specjalista chorób wenerycznych, skórnych i dróg moczowych

D-R S. KANTOR,

Piotrkowska № 144, róg Ewangelickiej
Telefon 19-41.

Gabinet Roentgenowski (Prześwietlenie i fotografowanie wnętrza ciała promieniami Röntgena), Światłolecznictwo (choroby skóry i włosów) i Laboratorium lekarsko-kosmetyczne. Badanie krwi na Syfilis i leczenie Salvarsanem (Ehrlich-Hata 606.) Gabinet elektroterapii (Masaż wibracyjny i pneumatyczny podług prof. Zabładowskiego — niemoc płciowa). Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia. r2521—0—1

E. FUKS Gabinet Dentystyczny

Łódź, Benedykta 2 (d.p. Rozenblatta)

Był głównym asystentem nadwornego lekarza dentysty Engla w Berlinie. Po dziesięcioletniej praktyce zagranicą (Berlin, Londyn, N-Jork, Filadelfia) osiedlił się w naszym mieście. Bebolesnie traktowanie zębów, podług specjalnych metod i przy zastosowaniu specjalnych aparatów. Wyjęcie zębów za pomocą aparatu gazowego bez najmniejszego bólu. Złote porcelanowe plomby. Sztuczne zęby z podniebieniem i bez (ze złota i porcelany). Porcelanowe korony i mosty. Postawienie krzywych zębów i wysięcie szczęk przy pomocy specjalnych regulatorów. Umocnienie luźnych zębów promieniami Roentgena. Leczenie zapuszczonych chorób zębów i jamy ustnej specjalnymi promieniami elektrycznymi (ultra fioletowe i inne). Leczenie złamanych szczęk i dorabianie brakujących części twarzy (sztuczne nosy, uszy, wargi, miękkie podniebienie i t. p.)

75, 40, 20, 15, 10 tysięcy

i jeszcze 11745 wygranych
W dniu 7 i 8 Lutego odbędzie się w Warszawie w Banku Państwa ciągnięcie 1-szej klasy 200 Loterii Królestwa Polskiego, z których każdy drugi numer wygrywa. Niniejszym zawiadamia się Szan. Publ., iż sprzedajemy na stałe do wszystkich 5-ciu klas i na klasy całe losy, 1/2 i 1/4 losów, nadto można brać udział w 1/5 i 1/10 części losu. Ceny bardzo przystępne i warunki bardzo dogodne, proszę się przekonać.

Z szacunkiem

Kantor J. Sz. Biaustain

Łódź, Kamienna 3, z frontu, 2 piętro

P. S. Sprzedaż odbywa się codziennie od godz. 4-ej po poł. do 8 wieczór. r380—3—1

Doktor

B. Donchin

specjalista

chorob oczu

69. Piotrkowska 69.
Telefon 28-39.
Lecznica ze stałymi łóżkami.

Godziny przyjęć w ambulatorium od 10—12 i od 4—7 po poł. Przyjmuje chorych na stałe.

Dr. S. Sznitkind

ul. Średnia nr. 2.

Specjalność: choroby skórne, weneryczne, moczopłciowe, włosów i kosmetykę lekarską. Przyjmuje od 8 1/2 do 2, od 4-ej do 9, damy od 4 do 6.

Lekarz-weterynarji Szymon Wolman

Piotrkowska 145. Tel. 29-00
Porady w zakresie lecznictwa wchodzące, szczepionki diagnostyczne ekspertyzy.

Dr. Leyberg

Weneryczne, płciowe, skórne. 10-11, 6-8. Niedziele i święta od 8-1.

Dla Pań—5, poczekalnia od dzienia.
Krótka 5, tel. 26-50.

Dr. L. Klaczkin

Konstantynowska II.

Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjmuje od 8-1 rano i od 5-8 wiecz. Dla pań od 4-5 po południu.

Dr. Rabinowicz

CHOROBY GARDŁA, NOSA I USZU.
3. Zielona 3.

Dr. E. Szylkret

Akuszerya i choroby kobiece
Zachodnia 36 m. 7 telef. 19-51
także wejści z Piotrkowskiej 3 (Hotel Polski)
Godz. przyj. 10 1/2—12 rano 4 1/2—7 w.

Ogłoszenia drobne.

A.A.A. Kantor służby N. Fiszera, bony polki, niemki, rosjanki, izraelski i gospodynie bufetowe, młodsze kucharki, lokaj, stangretów, formalni i t. p. oraz mamki wiejskie, tylko z drobnymi świadectwami, zaraz po zamówieniu. 752-2

AIA! Nowootworzony magazyn mebli nowych i używanych Władysława Romiszewskiego Łódź, Piotrkowska № 117, i piętrowe źródło najkorzystniejszego nabywania mebli nowych i używanych. Kupuję zamieniam. Ceny niskie lecz stałe. 539-10

A.A. Wysoka suteryna na sklep kolonialny zaraz do wynajęcia. ul. Ogińska 12, wprost biura pocelmaistra. 741-3

A. Duży suchy plac wśród lasu zgierskiego, do sprzedania na dobrych warunkach. Wiadomość u właściciela Torno, Zgierz, Średnia 20. 762-3

Budka z węglem i ogród do sprzedania. Ul. Pusta № 2. 759-3

Do zakładu trzyczerskiego potrzebni zdolni subiekci na dobrych warunkach. Benedykta № 1. F. Jakóbowicz. Zgłaszać się do mieszkania. 743-3

Do wynajęcia, zaraz przy rodzinie lub bez, z opalem i elektrycznym oświetleniem. Cegielniana 36 m. 7. Drugi dom od ul. Piotrkowskiej. 745-5

Gospodyni, osoba młoda, znająca się dobrze na gospodarstwie, poszukuje posady u pojedynczej osoby. Zawadzka 30, wiadomość u stróża. 743-3

Gramofon salonowy 30 utworów sprzedam 20 rubli. Wólczańska 97-30. r331 10

Mebel żelazne, wyżymaczki, aluminiowy, naczynia kuchenne, najtaniej na raty sprzedają. Chodkowski-Lenk Mikołajewska 25. 693-3

Planina nowe, używane, płyty, gramofony, najtaniej na raty. Skład Chodkowskiego Mikołajewska 25.

Posiadam około 10,000 rb. gotówki. Poszukuję rentownego interesu do nabycia, lub mogę przystąpić do spółki, bez udziału w pracy, a także nabyłbym plac w śródmieściu. Szczegółowe oferty w „Kurjerze“ dla C. Z. Y. 748-5

Paszport i świadectwo plekarskie, wydane z gminy Biała, powiatu brzeskiego, gub. piotrkowskiej na imię Franciszka Rutkowskiego, zaginęły. 733-3

Pokój do wynajęcia zaraz Zachodnia 30 m. 23. 755-2

Potrzebny stróż do Rudy—Pabjanickiej. Wiadomość: Andrzejka 37 u stróża. 741-8

Rutynowy buchalter, z wyższym wykształceniem handlowym, ze znajomością miejscowych języków poszukuje w Łodzi lub Pabjanicach odpowiedniej posady w fabryce lub interesie handlowym. Łaskawe oferty adresować proszę: Łódź, Zachodnia 37, Administracja „N. Kurjera Łódzkiego“ dla „Buchaltera W. Z.“

uknia balowa prawie nowa, okrycie balowe strojne, tiul zagraniczny — 15 kop. okazynie. Szosa—Pabjanicka 50, mieszkania 31. 763-1

Wydaje się obłady gospodarskie po 25 kop. Zachodnia № 24—21. 754-5

Wszelkie prośby pisze A. Gawurina, Stare miasto, ul. Aleksandryjska 29. 593-30

dolny buchalter poszukuje zajęcia na godziny. Sporządza bilanse, zaprowadza księgi. Oferty dla „Buchaltera“ B. K. F. w administracji. 747-5

Z powodu wyjazdu tanio sprzedam rower. Wiadomość: Cegielniana 36 u stróża. 758-3

Zabłąkany młody wyzłek jest do odebrania za zwrot kosztów, ogłoszenia i utrzymania. Wiadomość u stróża ul. Targowa Nr. 26. 742-3

Zaginął paszport, wydany z gminy Poczarynski, pow. zubońskiego, gub. twerskiej, na imię Maksyma Kuzmina Smirnowa. 653-3

Zaginął paszport, wydany z magistratu m. Łodzi, na imię Roni Heiman. 760-3

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Maile Kakis na imię Stefana Stefaniaka. 758-1

Zaginęła karta od paszportu, wydana z fabryki Silbersteina, na imię Juliana Hibner. 755-1